

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4113-001-06/2014

D/14/504

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin

T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66

lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/14/504 – „Przygotowanie szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Artur Matejko, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 90548 z dnia 5 maja 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Nr 1 Szkoła Podstawowa nr 11 im. Kornela Makuszyńskiego w Elblągu ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Hanna Trybińska, Dyrektor Szkoły (dowód: akta kontroli str. 6-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie w roku szkolnym 2013/2014 i przygotowania na rok szkolny 2014/2015 (do dnia zakończenia kontroli, tj. 28 maja 2014 r.)

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywnie oceniono w szczególności: podział sal lekcyjnych klas I-III na część edukacyjną i rekreacyjną, wyposażenie sal lekcyjnych w odpowiednie materiały dydaktyczno-naukowe, dostosowanie pomieszczeń sanitarnych do wzrostu dzieci sześciolletnich, jak i liczby tych pomieszczeń do liczby dzieci przebywających na terenie szkoły, dostosowanie wyposażenia sal lekcyjnych do wzrostu uczniów, zapewnienie (w większości obszarów) właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy uczniów, zapewnienie dzieciom możliwości korzystania z ciepłego posiłku, zapewnienie odpowiedniej kadry nauczycieli do edukacji uczniów sześciolletnich oraz funkcjonowanie w szkole miejsca zabaw utworzonego w ramach programu „Radosna Szkoła”.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niezapewnienia najmłodszym uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w Szkole, poprzez niedostosowanie mebli szkolnych, w pracowni komputerowej i stołówce do zasad ergonomii.

NIK zwraca uwagę na to, że w Szkole nie osiągnięto części zalecanych przez Ministra Edukacji Narodowej standardów³ - utworzono zbyt liczny oddział c klasy I oraz nie zapewniono wszystkim uczniom klas I możliwości korzystania z osobnego komputera podczas zajęć komputerowych.

¹ Elbląg (82-300), ul. Janusza Korczaka 34, dalej Szkoła

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977) – dalej rozporządzenie w sprawie podstawy programowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie przez szkołę warunków lokalowych i wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich.

Opis stanu
faktycznego

1.1. W roku szkolnym 2013/2014 do 8 oddziałów klas I-III uczęszczało 180 uczniów, w tym 77 uczniów do 3 oddziałów klas I, 43 uczniów do 2 oddziałów klas II i 60 uczniów do 3 oddziałów klas III.

W roku szkolnym 2013/2014 liczba odrębnych sal lekcyjnych dla oddziałów klas I-III wynosiła 4, podczas gdy oddziałów klas I-III było 8 - po dwa na jedną salę.

(dowód: akta kontroli str. 12, 22)

W roku szkolnym 2014/2015 przewiduje się przeznaczenie 6 sal lekcyjnych dla 10 oddziałów klas I-III, w tym 3 sale lekcyjne dla 5 oddziałów klas I.

(dowód: akta kontroli str. 65)

1.2. Na pytanie w sprawie przyczyn występowania tzw. „zmianowości”⁴ w Szkole dyrektor Szkoły wyjaśniła: „(...) jest ona spowodowana warunkami lokalowymi, jakimi dysponuje szkoła oraz liczbą dzieci uczęszczających do klas I - III. Inne rozwiązania techniczne nie są możliwe. Pragnę dodać, że ta sytuacja jest dobrze rozwiązana w planie lekcyjnym, gdyż dzieci, które zaczynają zajęcia w swojej klasie o godz. 11.50 wcześniej przychodzą na zajęcia „wychodzone”, to znaczy zajęcia prowadzone w innych pomieszczeniach szkolnych, jak: komputerowe, sportowe, gimnastyki korekcyjnej i inne. W drugim semestrze sytuacja się zmienia i dzieci, które kończyły zajęcia ok. 14. 25 lub rzadko o 15.20, kończą je wcześniej i odwrotnie.(...)”

W dalszej części wyjaśnienia Dyrektor Szkoły podała: „W roku szkolnym 2014/2015 zamierzam dać do dyspozycji klas pierwszych jeszcze jedną salę lekcyjną (11E), którą przeznaczę dla dwóch dodatkowych klas pierwszych. Wszystkie klasy edukacji wczesnoszkolnej będą pracowały w systemie "zmianowości" jak dotychczas. Nie będzie to miało żadnych skutków dla pracy pozostałych klas I - III, ponieważ sala 11E była dotychczas salą przeznaczoną dla oddziału przedszkolnego. (...)”

(dowód: akta kontroli str. 206)

1.3. Stosownie do zasad określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej sale lekcyjne (2)⁵, w których w roku szkolnym 2013/2014 uczyli się uczniowie klas I, składały się z dwóch części: edukacyjnej (wyposażonej m.in. w tablicę oraz stoły i krzesła uczniowskie) oraz rekreacyjnej (przystosowanej do rekreacji i zabawy). Sale wyposażono m.in. w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć (takie jak liczniki, tablice edukacyjne), kąski tematyczne, różnorodne gry i zabawki dydaktyczne, książki oraz sprzęt audiowizualny (w jednej sali tablica interaktywna, komputer stacjonarny z dostępem do Internetu, w drugiej laptop z dostępem do internetu, rzutnik do foliogramów, mikroskop z podłączeniem do komputera, odtwarzacz VHS, telewizor, ponadto w każdej sali dodatkowo projektor multimedialny, radiomagnetofon i głośniki).

(dowód: akta kontroli str. 221, 224-229)

W każdej z sal znajdowały się regały, na których dzieci mogły zostawiać opisane swoimi imionami i nazwiskami segregatory z materiałami szkolnymi oraz szuflady, w których mogły przechowywać przybory szkolne.

(dowód: akta kontroli str. 221)

⁴ W przypadku kiedy liczba pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze jest mniejsza niż liczba oddziałów. Współczynnik zmianowości został ustalony w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego Dz. U. Nr 46, poz. 432 ze zm.

⁵ Sale nr 17E i 20E.

1.4. Meble szkolne (stoły i krzesła uczniowskie) znajdujące się w salach klas I według stanu na dzień 14 maja 2014 r., tj. na dzień przeprowadzania przez kontrolera NIK oględzin, dostosowano do wymagań ergonomii, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁶. (dowód: akta kontroli str. 221)

Szkoła posiadała dokumentację wykonanych pomiarów wzrostu uczniów, które przeprowadzała pielęgniarka (w miesiącu wrześniu). W każdej Sali lekcyjnej przeznaczonej dla uczniów klas I-III zostały umieszczone przymiary, pozwalające dzieciom na bieżącą kontrolę dostosowania mebli szkolnych do zmieniającego się wzrostu. (dowód: akta kontroli str. 13)

Odnosnie dokumentacji z wykonywanych pomiarów wzrostu Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *„Nauczyciele na bieżąco mierzą dzieci wykorzystując przymiary znajdujące się w klasach. Jeżeli zachodzi konieczność to wymienia się ławki i krzesła na wyższe, zgłaszając ten problem kierownikowi administracyjno-gospodarczemu. Pierwotna dokumentacja wzrostu dzieci przechowywana jest u pielęgniarki szkolnej, zaś wychowawcy klas nie dokumentują wykonywanych na bieżąco przez siebie przymiarów.(...)”* (dowód: akta kontroli str. 240)

Szkoła w dniu 25 marca 2014 r. wystąpiła z wnioskiem o zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2014 r. w związku z planowanym zakupem stolików i krzeseł do gabinetów.

(dowód: akta kontroli str. 122-126)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *„Meble znajdujące się w salach uczniów klas I zostały „dobre” na podstawie bilansów sześciolatków (dokumentacji znajdującej się u pielęgniarki szkolnej) oraz wzrostu dzieci z naszych dwóch kl. „0”. Z myślą o roku szkolnym 2014/2015 zostały zamówione meble (ławki i krzeselka) do dwóch klas I z rezerwy MEN. Będą to meble regulowane, dzięki czemu bez problemu będzie można dostosować ich wysokość do potrzeb dziecka.”*

(dowód: akta kontroli str. 206)

1.5. W Szkole w 2010 roku utworzone zostało miejsce zabaw z wykorzystaniem zakupionych w ramach programu Rządowego „Radosna Szkoła” pomocy dydaktycznych, mających na celu wspomaganie kształtowania u dziecka umiejętności motorycznych, wymienionych w ust. 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia⁷, tj. m.in. materace, kształtki rehabilitacyjne, bujaki, zjeżdżalnie, paletki z piłeczkami, drabinki, płotki, piłki.

(dowód: akta kontroli str. 116-121)

Miejsce zabaw zorganizowane zostało w wydzielonej do tego sali i przylegającej do niej części korytarza szkolnego, usytuowanego w wydzielonej części Szkoły przeznaczonej wyłącznie dla uczniów z oddziałów klas I-III. Miejsce zabaw utrzymano we właściwym stanie (było czyste, a jego wyposażenie odpowiadało wymogom bezpieczeństwa).

W wyniku przeprowadzonych w dniu 14 maja 2014 r. oględzin nie stwierdzono wystąpienia przypadków „przydzielania” otrzymanych pomocy dydaktycznych do wyposażenia innych sal dydaktycznych lub „zdeponowania” ich w odrębnych

⁶ Dz. U. z 2003 r., Nr 6, poz. 69, ze zm. – dalej rozporządzeniem w sprawie bezpieczeństwa i higieny z 2002 r.

⁷ Dz. U. Nr 110, poz. 915, ze zm.

pomieszczeniach. Miejsce zabaw opatrzone stosowną tablicą informacyjną z logo programu „Radosna Szkoła”.
(dowód: akta kontroli str. 222)

1.6. Szkoła nie posiadała placu zabaw.

(dowód: akta kontroli str. 221)

Dyrektor Szkoły, odnosząc się do braku placu zabaw, wyjaśniła: *„Specjalnego placu zabaw dla dzieci edukacji przedszkolnej i zintegrowanej nie utworzono, gdyż szkoła nie otrzymała na ten cel dodatkowych subwencji, pomimo złożonych wielokrotnie próśb do Organu Prowadzącego. Zawsze tłumaczono odmowę małą ilością dzieci sześciolletnich w klasach I w naszej szkole i brakiem środków finansowych na ten cel.*

Natomiast na terenie szkoły znajduje się obiekt sportowy „Orlik”, który jest dostępny także dla najmłodszych uczniów naszej szkoły. Pragnę nadmienić, iż jest to teren ogrodzony, posiadający dobrą nawierzchnię, doskonałe warunki do realizacji zajęć rekreacyjnych i sportowych, toteż jest często wykorzystywany do prowadzenia zajęć przez nauczycieli pracujących z młodszymi uczniami naszej szkoły. Ponadto dzieci edukacji wczesnoszkolnej korzystają z wielu obiektów szkolnych, np. sala sportowa, sala do gimnastyki korekcyjnej, sala „Radosna Szkoła” (...)”

(dowód: akta kontroli str. 206-207)

1.7. Szkoła, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁸, posiadała świetlicę, składającą się z 2 sal, z których jedna była przeznaczona dla najmłodszych dzieci).

Cele i zadania świetlicy, założenia organizacyjne, prawa i obowiązki uczestnika zajęć określał Regulamin Świetlicy obowiązujący od 3.09.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 131-132)

Meble szkolne (stoły i krzesła uczniowskie) znajdujące się w świetlicy według stanu na dzień 15 maja 2014 r., tj. na dzień przeprowadzania przez kontrolera NIK oględzin, dostosowano do wymagań ergonomii, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny z 2002 r.

W trakcie kontroli NIK nie stwierdzono przypadków przebywania uczniów klas najmłodszych w godzinach porannych i popołudniowych w świetlicy szkolnej razem z uczniami klas IV-VI.

(dowód: akta kontroli str. 222)

1.8. W Szkole funkcjonowała kuchnia oraz stołówka szkolna, z której korzystali uczniowie szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 222)

W dniach 21.10.2013 r. i 17.02.2014 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dla Miasta i Powiatu Elbląg przeprowadził kontrolę sanitarną kuchni, w której przyrządzane i wydawane są posiłki. Nie stwierdzono nieprawidłowości, zarówno w zakresie stanu technicznego urządzeń wchodzących w skład kuchni, jak i dystrybucji posiłków oraz opracowania, wdrożenia i przestrzegania instrukcji dobrej praktyki higienicznej.

(dowód: akta kontroli str. 152-158)

Kontrole wewnętrzne przeprowadzone w stołówce w dniach 2.09.2013 r., 21.10.2013 r., 18.11.2013 r., 9.01.2014 r. nie wykazały nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 159-163)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *„W roku szkolnym 2013/2014 wszystkie dzieci chętne z klas I - III mają możliwość zjedzenia ciepłego dwudaniowego posiłku. Są to posiłki smaczne; jadłospis jest specjalnie przygotowany zgodnie z potrzebami żywieniowymi dzieci (...)”*

(dowód: akta kontroli str. 207)

⁸ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.

1.9. W stołówce według stanu na dzień 14 maja 2014 r., tj. na dzień przeprowadzania przez kontrolera NIK oględzin, stoliki i krzesła nie były dostosowane do wymagań ergonomii, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny z 2002 r. Krzesła i stoły nie miały regulowanej wysokości, wszystkie miały jeden rozmiar.

(dowód: akta kontroli str. 222)

1.10. Stosownie do § 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny z 2002 r. w każdej z sal lekcyjnych, przeznaczonych dla uczniów klas I-III, zapewniono im możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych na regałach i w szufladach (co opisano w pkt 1.3).

(dowód: akta kontroli str. 221)

1.11. Uczniowie I klas mieli zapewniony bezpieczny dostęp do pomieszczeń sanitarnych. Drzwi do ww. pomieszczeń były widoczne z sal lekcyjnych. Pomieszczenia te oraz ich wyposażenie, stosownie do § 8 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny z 2002 r., były w bardzo dobrym stanie, czyste oraz ze środkami higieny osobistej. Urządzenia w pomieszczeniach sanitarnych dostępne dla uczennic i uczniów klas I-III były dostosowane do wzrostu dzieci, w tym również sześciolletnich, a ich liczba (umywalk, misek ustępowych, pisuarów) mieściła się w wymaganiach określonych w § 84 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁹.

(dowód: akta kontroli str. 222)

Bieżące monitorowanie stanu sanitarnego łazienek przeprowadzała sprzątaczką, która stan czystości sprawdzała po każdych przerwach śródlekcyjnych. Bezpośredni nadzór nad sprzątaczką sprawował kierownik gospodarczy.

(dowód: akta kontroli str. 8-11)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła cyt.: *„Dzieci młodsze naszej szkoły uczą się na odrębnym piętrze (segment E - II piętro), gdzie toalety są dostosowane do ich wzrostu. Jednak dodatkowo wstawiliśmy podesty dla niższych dzieci przy umywalce w każdej łazience, obniżone zostały także dozowniki mydła i papieru toaletowego. Wszystkie urządzenia sanitarnohigieniczne utrzymywane są w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej. Na bieżąco prowadzone jest monitorowanie stanu sanitarnego łazienki przez kierownika administracyjno-gospodarczego oraz dyrekcję szkoły”*

(dowód: akta kontroli str. 207)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W stołówce stoły i krzesła nie zostały dostosowane do wzrostu uczniów, stosownie do wymogów określonych w § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny z 2002 r., zgodnie z którymi „sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły lub placówki, dostosowuje się do wymagań ergonomii”.

(dowód: akta kontroli str. 222)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *„(...) Szkoła nie posiada odrębnej jadalni dla uczniów najmłodszych. Stołówka szkolna jest duża - posiada 130 miejsc. Przeznaczona jest ona dla uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjum. Podczas jednej - 20 minutowej przerwy - obiad zjadają uczniowie szkoły podstawowej, zaś na drugiej takiej przerwie - uczniowie gimnazjum. W sumie wydajemy dużo obiadów, na każdej przerwie wszystkie stoliki są zajęte.*

⁹ Dz. U. Nr 75, poz. 690, ze zm.

Dla uczniów najmłodszych w stołówce szkolnej jest wyznaczony specjalny sektor, gdzie tylko oni spożywają obiad. Podczas posiłku wychowawczynie świetlicy, kierownik świetlicy pomagają tym dzieciom właściwie zjeść obiad, zwracają uwagę na to by nikt im nie przeszkadzał i aby dzieci zjadły wszystko do końca.

We wrześniu każdego roku szkolnego dzieci zapisane na obiady z klas I są odprowadzane przez swoje wychowawczynie na stołówkę i stamtąd zabierane. To jest taki okres adaptacyjny.” (dowód: akta kontroli str. 239)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Zapewnienie przez szkołę warunków organizacyjnych do edukacji uczniów sześcioletnich.

Opis stanu faktycznego

2.1 . W roku szkolnym 2013/2014 w Szkole funkcjonowały 3 oddziały I klas (Ia -25, Ib-25, Ic – 27 uczniów). Objęty losowym badaniem oddział c klas I składał się z siedmiolatków. Za wyjątkiem klasy Ic, liczebność w pozostałych oddziałach I klas nie przekraczała maksymalnej liczby dzieci, zalecanej w ust. 4 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, określonych w załączniku nr 2 rozporządzenia w sprawie podstawy programowej (26). (dowód: akta kontroli str. 12-13,34)

W roku szkolnym objętym kontrolą nie występowały przypadki łączenia oddziałów I klas z innymi klasami. (dowód: akta kontroli str. 13, 239)

2.2. Na rok szkolny 2014/2015 Szkoła planuje utworzyć 5 oddziałów szkolnych I klas, przy czym liczba uczniów w jednym oddziale, zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustaw¹⁰, nie będzie przekraczała 25 osób. (dowód: akta kontroli str. 65)

2.3. Stosownie do pkt 6 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, określonych w załączniku nr 2 rozporządzenia w sprawie podstawy programowej, w roku szkolnym objętym kontrolą, edukację w oddziałach klas I powierzono jednemu nauczycielowi/wychowawcy (za wyjątkiem zajęć komputerowych, religii, języka angielskiego). (dowód: akta kontroli str. 65)

2.4. W roku szkolnym 2013/2014 zapisano do świetlicy szkolnej 106 uczniów klas I-III, w tym 54 uczniów klas I, 28 uczniów klas II i 24 uczniów klas III.

Badaniu w zakresie liczby uczniów przypadających na jednego opiekuna świetlicy szkolnej poddano próbę obejmującą zapisy dzienników świetlicy szkolnej z jednego wybranego losowo tygodnia roku szkolnego 2013/2014. Stwierdzono, że liczba uczniów zapisanych do świetlicy nie przekraczała 25 osób w grupie (3 grupy po 25 uczniów, 2 grupy po 24 uczniów), stosownie do wymogów określonych w § 7 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół¹¹. Liczba etatów wychowawców w świetlicy wynosiła ogółem 5. W dziennikach zajęć świetlicowych dla Grup I-V (5 dzienników) odnotowywano obecność dziecka w danym dniu, informację o czasie (godzinach) jego pobytu. Dzienniki zajęć

¹⁰ Dz. U. z 2013r., poz. 1265.

¹¹ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm. - dalej: „rozporządzeniem w sprawie ramowych statutów”

światlicowych pozwalały na identyfikację grup wychowawczych. Zajęcia nie były prowadzone w stałych grupach wychowawczych.

(dowód: akta kontroli str. 12, 127, 239)

W wyniku przeprowadzonych oględzin w dniu 14 maja 2014 ustalono, że grupa wychowawcza liczyła 15 uczniów. W trakcie przeprowadzanych oględzin Dyrektor Szkoły poinformowała, że mniejsza liczba dzieci w tym dniu wynika z zorganizowanej wycieczki szkolnej.

(dowód: akta kontroli str. 222)

2.5. Stosownie do § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ramowych statutów czas trwania zajęć edukacyjnych w klasach I ustala nauczyciel prowadzący te zajęcia, zachowując ogólnotygodniowy czas zajęć, o którym mowa w ust. 1.

Dyrektor Szkoły w złożonym wyjaśnieniu podała: „*Generalnie długość zajęć i przerw w tych zajęciach określa nauczyciel prowadzący zajęcia w klasach I. Jest to swoisty indywidualny rytm zajęć dla danej klasy. Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej decyduje, w zależności od możliwości i wydolności grupy o długości zajęć i częstotliwości przerw. Połowa zajęć odbywa się w ławkach, druga połowa w części rekreacyjnej klasy.(...)*”

(dowód: akta kontroli str. 208)

2.6. W okresie objętym kontrolą zajęcia komputerowe z I klasami prowadzone były w pracowni komputerowej wyposażonej w 14 komputerów¹² z dostępem do Internetu oraz 1 komputer dla nauczyciela. Nie wszyscy uczniowie klas I mieli zapewniony osobny komputer podczas zajęć

(dowód: akta kontroli str.12)

Według stanu na dzień przeprowadzania oględzin sali komputerowej, tj. 14 maja 2014 r., w 3 oddziałach klas I uczyło się odpowiednio 25, 25 i 27 uczniów, tj. o odpowiednio 11, 11 i 13 więcej niż stanowisk komputerowych w pracowni, w której prowadzono zajęcia.

(dowód: akta kontroli str.12, 221)

2.7. Stosownie do pkt 18 „zalecanych warunków i sposobów realizacji” podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych określonych w załączniku nr 2 rozporządzenia w sprawie podstawy programowej Szkoła zorganizowała, w roku szkolnym 2013/2014, dla uczniów klas I zajęcia zwiększające szanse edukacyjne uczniów zdolnych oraz uczniów mających trudności w nauce.

Szkoła zorganizowała dla uczniów klas I zajęcia zwiększające szanse edukacyjne, tj. korekcyjno – kompensacyjne (udział brało 18% uczniów klas I), profilaktykę logopedyczną (26%), zajęcia socjoterapeutyczne (51%), gimnastykę korekcyjną (100%). Szkoła zorganizowała również zajęcia rozwijające uzdolnienia: muzyczno – ruchowe, szachowe, zajęcia plastyczne, sportowe.

(dowód: akta kontroli str.17-18)

2.8. Według stanu na dzień przeprowadzania oględzin (14 maja 2014 r.) uczniowie klas I korzystali z sal lekcyjnych zlokalizowanych w wydzielonej dla nich przestrzeni Szkoły (segment E, II piętro). W tej części szkoły nie znajdowały się sale, do których uczęszczali uczniowie klas IV-VI i Gimnazjum.

(dowód: akta kontroli str. 220)

Dyrektor Szkoły, odnośnie przyjętych w Szkole rozwiązań sprzyjających budowaniu poczucia bezpieczeństwa uczniów klas I, wyjaśniła: „*Szczególną troską w naszej placówce otacza się dzieci, które zaczynają swoją edukację. W roku poprzedzającym pójście do szkoły, małe dzieci jeszcze jako przedszkolaki uczestniczą w programie adaptacyjnym „Szkoła jest super”. Jest to cykl przeróżnych*

¹² Sala 10E, Klasa I nie dzieli się podczas ww. zajęć na grupy.

zajęć, które sprawiają, że szkoła nie jest postrzegana przez malucha jako zło konieczne, ale miejsce ciekawych doświadczeń i mile spędzonego czasu.

We wrześniu każdy wychowawca klasy pierwszej przeprowadza cykl zajęć adaptacyjnych w szkole. Przykładowe zestawy gier i zabaw są zgromadzone we wspomnianym wcześniej programie „Szkoła jest super”. Ponadto nasza szkoła wypracowała szereg zasad, które ułatwiają życie nowemu pierwszakowi. I tak, dzieci są odbierane z szatni przez nauczyciela uczącego, są odprowadzane na inne zajęcia najpierw przez nauczyciela, a później przez ucznia klas starszych, podobnie z pójściem na obiad, świetlicę, czy zajęcia sportowe. (...)

Zwrócono też uwagę na techniczne rozwiązania, które wpłynęły na poczucie bezpieczeństwa uczniów kl. I. W związku z tym zamiast ciężkich drzwi wejściowych do segment E zamontowano drzwi lekkie i przestronne. W szatni w segmencie E pozostawiono już tylko kl. I - III, zaś klasy IV - VI szkoły podstawowej przeniesiono do szatni gimnazjum. Ze względu na bezpieczeństwo uczniów położono wykładzinę antypoślizgową (wcześniej było lastryko) na holu głównym, gdzie najmłodsze dzieci udają się do świetlicy, stołówki szkolnej, biblioteki i gabinetów lekarskich.”

(dowód: akta kontroli str. 208)

Obiekt Szkoły był dozorowany w formie fizycznego dozoru przez agenta ochrony w ramach umowy z dnia 31.05.2013 r. z zewnętrzną firmą ochroniarską.

(dowód: akta kontroli str. 230-234)

2.9. Wydzielone szatnie dla uczniów klas I oraz II-III znajdowały się w piwnicy Szkoły. Wyposażono je w niższe ławeczki i wieszaki. W szatni klas I (pomieszczenia wydzielone, zamykane) wieszaki znajdują się na wysokości 134 cm. W toku oględzin w dniu 14 maja 2014 r. ustalono, że odzież przyjmuje i odbiera szatniarka.

(dowód: akta kontroli str. 220)

Przeprowadzona w dniu 20.03.2014 r. przez Kuratorium Oświaty w Elblągu kontrola „Przygotowanie Szkoły do przyjęcia dziecka sześciolatniego do klasy pierwszej w związku z obniżeniem wieku obowiązku szkolnego” nie stwierdziła uchybień w kontrolowanym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 164 - 165)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W pracowni komputerowej krzesła i stoły, z których korzystali uczniowie klas I nie były dostosowane do wzrostu najmłodszych uczniów, co było niezgodne z wymogami określonymi w § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny z 2002 r.

(dowód: akta kontroli, str. 221)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „W chwili obecnej krzesła i stoły w pracowni komputerowej nie są dostosowane do wzrostu uczniów klas I. Z pracowni tej (oprócz uczniów klas I – III) korzystają też uczniowie klas V i VI Szkoły Podstawowej. Aby spełnić wymogi określone w Rozporządzeniu MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach należałoby zakupić stoliki i krzesła regulowane. Postaram się pozyskać z Organu Prowadzącego fundusze na zakup takich mebli. Wtedy krzesła i stoliki w pracowni komputerowej będą dostosowane do wzrostu uczniów klas I.”

(dowód: akta kontroli, str. 239)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. W roku szkolnym 2013/2014 w Szkole oddział c klasy I liczy 27 uczniów, podczas gdy według ust. 4 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, określonych w załączniku nr 2 rozporządzenia w sprawie podstawy programowej: „wskazane jest, aby edukacja w klasach I-III odbywała się w zespołach rówieśniczych liczących nie więcej niż 26 osób”.

(dowód: akta kontroli, str.12, 22)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że technicznie nie można było tego problemu inaczej rozwiązać, nie można było stworzyć więcej mniej licznych oddziałów klas I.

(dowód: akta kontroli, str. 207)

2. W roku szkolnym 2013/2014 nie wszyscy uczniowie klas I mieli do dyspozycji osobny komputer podczas zajęć komputerowych; nie osiągnięto w Szkole zalecanego standardu, o którym mowa w ust. 11 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, określonych w załączniku nr 2 rozporządzenia w sprawie podstawy programowej („Zaleca się, aby podczas zajęć uczeń miał do swojej dyspozycji osobny komputer z dostępem do Internetu”) i tym samym cel, do którego dąży ustawodawca nie został osiągnięty.

(dowód: akta kontroli, str. 12,22)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „(...) Nie ma zgody Organu Prowadzącego na podział tej klasy na grupy, co by rozwiązało problem. W tej chwili w pracowni jest 14 stanowisk komputerowych. Dyrektor szkoły już w kwietniu 2014r. wystąpił o zakup dodatkowych sześciu laptopów (z rezerwy MEN). Dodatkowo Rada Rodziców w przyszłym roku szkolnym obiecała przekazać prowizję z ubezpieczenia dzieci na zakup nowych komputerów do pracowni. Wtedy sytuacja radykalnie się poprawi.”

(dowód: akta kontroli, str. 208)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Zapewnienie odpowiedniej kadry nauczycieli do edukacji uczniów sześciolletnich.

Opis stanu faktycznego

3.1. W roku szkolnym 2013/2014 zajęcia we wszystkich 8 oddziałach klas I-III prowadziło łącznie 12 nauczycieli, w tym 8 w zakresie nauczania zintegrowanego (wychowawcy klasy), 1 języka angielskiego, 1 zajęć komputerowych, 2 religii. Nauczyciele posiadali kwalifikacje zawodowe zgodne z określonymi w § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli¹³.

(dowód: akta kontroli str. 35)

W roku szkolnym 2014/2015 planuje się powierzyć prowadzenie zajęć w 10 oddziałach klas I-III przez łącznie 14 nauczycieli, w tym 10 w zakresie nauczania zintegrowanego (wychowawcy klasy), 1 języka angielskiego, 1 zajęć komputerowych, 2 religii.

(dowód: akta kontroli str. 78-79)

3.2. Nauczyciele Szkoły, prowadzący zajęcia w oddziałach klas I-III, w okresie objętym kontrolą, uczestniczyli w ramach doskonalenia zawodowego nauczycieli w szkoleniach wewnętrznych (narady i szkolenia Rady Pedagogicznej z zakresu zmian w prawie oświatowym, a także funkcjonujących w Szkole zespołów samokształceniowych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej), jak również zewnętrznych organizowanych przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu w formie:

1) warsztatów: „Gry i zabawy ruchowe stymulujące rozwój psychoruchowy małego dziecka”, „Bajkoterapia – czyli rola tekstu literackiego w kształtowaniu osobowości małego dziecka”;

¹³ Dz. U. z 2013r., poz. 1409 ze zm.

2) konferencji: „Przedszkole i szkoła – zmieniająca edukację rzeczywistość”, „Inteligencje wielorakie a alternatywne metody nauczania”, „Jak towarzyszyć dziecku w edukacji – wspieranie małego dziecka”, „To co ma wartość czyli o kształtowaniu postaw u małego dziecka”, „Psychologiczno – pedagogiczne aspekty gotowości szkolnej”
(dowód: akta kontroli str. 63-64, 109-115)

Plan doskonalenia nauczycieli obowiązujący na rok szkolny 2013/2014 przewidywał odrębne szkolenia dotyczące objęcia sześciolatków obowiązkiem szkolnym.

(dowód: akta kontroli str. 55-62)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, wnosi o podjęcie działań w celu dostosowania mebli szkolnych w sali komputerowej i stołówce do zasad ergonomii.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 13 czerwca 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler
Artur Matejko
Starszy inspektor k. p.

.....
Podpis

.....
Podpis

¹⁴ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.